

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36014489	A Xunqueira	Pontevedra	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CMSSC01	Atención a persoas en situación de dependencia	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0214	Apoio á comunicación	2023/2024	4	87	87

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MONTSERRAT SANMARTÍN GÓMEZ
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Este deseño curricular corresponde o módulo profesional de Apoio a Comunicación do Ciclo Medio ATENCIÓN A PERSOAS EN SITUACIÓN DE DEPENDENCIA, da Familia Profesional SERVIZOS SOCIOCULTURAIS E Á COMUNIDADE, impartido no CIFP A Xunqueira de Pontevedra. Todos os contidos e actividades de ensinanza- aprendizaxe especificados en dita programación, van encamiñados a que os alumnos/as, futuros técnicos en ATENCIÓN A PERSOAS EN SITUACIÓN DE DEPENDENCIA, obteñan a cualificación profesional no campo da actividade produtiva na prestación de servizos de atención sociosanitaria principalmente desenvolva nos seguintes ámbitos do mercado.

-Centros residenciais de maiores ou persoas enfermas crónicas.

-Atención a persoas con diversidade funcional .

-Outros modelos residenciais: pisos tutelados de maiores, de persoas con diversidade funcional, centros de día, centros de ocio e tempo libre, centros ocupacionais.

-Servizos de atención domiciliaria.

O perfil profesional do título de técnico en atención a persoas en situación de dependencia determínase pola súa competencia xeral, polas súas competencias profesionais, persoais e sociais, así como pola relación de cualificacións e, de ser o caso, unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais incluídas no título.

A competencia xeral deste título consiste en atender as persoas en situación de dependencia no ámbito domiciliario e institucional, co fin de manter e mellorar a súa calidade de vida, realizando actividades asistenciais e non asistenciais, psicosociais e de apoio á xestión doméstica, aplicando medidas e normas de prevención e seguridade, e derivándoas a outros servizos en caso necesario.

As competencias profesionais, persoais e sociais deste título son as que se relacionan:

- a) Determinar as necesidades asistenciais e psicosociais da persoa en situación de dependencia mediante a interpretación da información obtida acerca da persoa a través do plan de atención individual, respectando a súa confidencialidade.
- b) Organizar as actividades de atención ás persoas en situación de dependencia, favorecendo a súa colaboración e a da familia, e tendo en conta as directrices establecidas no plan de atención individualizada.
- c) Realizar as tarefas de hixiene persoal e vestidura das persoas en situación de dependencia, achegando a axuda precisa, favorecendo ao máximo a súa autonomía nas actividades da vida diaria e mantendo cara a elas unha actitude de respecto e profesionalidade.
- d) Organizar a intervención relativa á alimentación, supervisando os menús, preparando os alimentos e administrándoos en caso necesario.
- e) Xestionar a documentación básica e o orzamento da unidade de convivencia, cun óptimo aproveitamento dos recursos e asegurando a viabilidade da xestión económica.
- f) Realizar as actividades de mantemento e limpeza do domicilio, garantindo as condicións de habitabilidade, hixiene e orde, con criterios de calidade, seguridade e coidado do ambiente e, de ser o caso, tramitar a documentación pertinente.
- g) Realizar as intervencións relacionadas co estado físico das persoas en situación de dependencia, seguindo as pautas establecidas e amosando en todo momento respecto pola súa intimidade.
- h) Realizar os traslados, as mobilizacións e o apoio á deambulación das persoas en situación de dependencia, empregando os protocolos e as axudas técnicas necesarias, seguindo as pautas marcadas no plan de atención individual (PAI) e adoptando medidas de prevención e seguridade.
- i) Aplicar medidas de prevención e seguridade tanto para as persoas en situación de dependencia como para o persoal profesional, en distintos ámbitos de intervención.
- j) Dar resposta a situacións de emerxencia e risco para a saúde no desenvolvemento da actividade profesional, aplicando técnicas de primeiros auxilios.

- k) Pór en práctica intervencións de apoio psicosocial, empregando axudas técnicas, apoios de comunicación e tecnoloxías da información e da comunicación, e seguindo as pautas marcadas no plan de atención individual.
- l) Aplicar técnicas e estratexias para o mantemento e o desenvolvemento das habilidades de autonomía persoal e social das persoas en situación de dependencia, empregando axudas técnicas e de comunicación consonte as pautas marcadas no plan de atención individual.
- m) Realizar tarefas de acompañamento e asistencia persoal, respectando as directrices do plan individual de vida independente e as decisións da persoa usuaria.
- n) Asesorar persoas en situación de dependencia, familiares e persoal coidador non formal, proporcionándolles pautas de actuación no coidado e na atención asistencial e psicosocial, e adecuando a comunicación e as actitudes ás características das persoas interlocutoras.
- ñ) Resolver as continxencias con iniciativa e autonomía, amosando unha actitude autocrítica e procurando alternativas para favorecer o benestar das persoas en situación de dependencia. o) Colaborar no control e no seguimento das actividades asistenciais, psicosociais e de xestión domiciliaria, cubrindo os rexistros oportunos, manexando as aplicacións informáticas do servizo e comunicando as incidencias detectadas.
- p) Xestionar as chamadas entrantes e saíntes do servizo de teleasistencia, recibindoas e emitindoas segundo os protocolos establecidos, utilizando aplicacións informáticas e ferramentas telemáticas.
- q) Adaptarse ás novas situacións laborais orixinadas por cambios tecnolóxicos e organizativos nos procesos produtivos, actualizando os seus coñecementos, utilizando os recursos existentes para a aprendizaxe ao longo da vida e as tecnoloxías da información e da comunicación.
- r) Actuar con responsabilidade e autonomía no ámbito da súa competencia, organizando e desenvolvendo o traballo asignado, e cooperando ou traballando en equipo con diferentes profesionais no contorno de traballo.
- s) Resolver de xeito responsable as incidencias relativas á súa actividade, e identificar as súas causas, dentro do ámbito da súa competencia e da súa autonomía.
- t) Comunicarse eficazmente, respectando a autonomía e competencia das persoas que interveñen no ámbito do seu traballo.
- u) Aplicar os protocolos e as medidas preventivas de riscos laborais e protección ambiental durante o proceso produtivo, para evitar danos nas persoas, no contorno laboral e no ambiente. v) Aplicar procedementos de calidade e de accesibilidade e deseño universais nas actividades profesionais incluídas nos procesos de produción ou prestación de servizos.
- w) Realizar a xestión básica para a creación e o funcionamento dunha pequena empresa, e ter iniciativa na súa actividade profesional.
- x) Exercer os dereitos e cumprir as obrigas derivadas da actividade profesional, de acordo co establecido na lexislación vixente, participando activamente na vida económica, social e cultural.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Comunicación linguaxe e SAAC	Afondamos nas diferentes manifestacións da linguaxe e a comunicación, achega preliminar aos SAAC	23	25
2	Os sistemas de comunicación con axuda	Coñecer diferentes sistema alternativos con axuda, Sistema BLISS,-SPC-PECS- PIC - PICSYMS - REBUS - MINSPEAK - BRAILLE, perfís de usuarios e recursos	29	35
3	Os sistemas de comunicación sen axuda	Descrición dos sistemas sen axuda Lengua de signos, Bimodal, LecturaLabiofacial, Dactiloloxico, Schaeffer,y Palabra Comentada	27	30

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
4	Xestión e seguimento do uso do SAAC.	Seguimento do sistema alternativo, rexistrar e avaliar a competencia comunicativa. Utilización de protocolos de transmisión de información	8	10

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Comunicación linguaxe e SAAC	23

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Relaciona os sistemas alternativos e aumentativos de comunicación coa persoa en situación de dependencia, e valora as súas dificultades específicas.	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Argumentouse a influencia da comunicación no desenvolvemento diario das persoas.
CA1.2 Definíronse os conceptos de comunicación alternativa e aumentativa.
CA1.3 Descríronse as características dos principais sistemas alternativos e aumentativos de comunicación.
CA1.4 Identifícanse os principais factores que dificultan ou favorecen a comunicación coa persoa en situación de dependencia.
CA1.5 Interpretáronse as informacións sobre o apoio á comunicación recibidas no plan ou no proxecto de atención individualizado.
CA1.6 Seleccionáronse técnicas para favorecer a implicación familiar e do ámbito social na comunicación coa persoa usuaria.
CA1.7 Xustificouse a necesidade de adoptar medidas de prevención e seguridade no uso de sistemas alternativos de comunicación.

4.1.e) Contidos

Contidos
Proceso comunicativo e os seus elementos.
OO persoal técnico como modelo de comunicación.
Importancia da comunicación no desenvolvemento das persoas.
Comunicación alternativa e aumentativa: consideracións xerais sobre os sistemas de comunicación alternativa e aumentativa.
Sistemas alternativos e aumentativos de comunicación: sistemas de comunicación con axuda e sen axuda.
Estratexias no uso de sistemas de comunicación alternativa: adecuación das condicións ambientais.
Factores favorecedores e inhibidores da comunicación: accesibilidade. Interacción entre persoas usuarias mediante distintos sistemas comunicativos.
Interpretación do plan ou do proxecto de apoio á comunicación.
Valoración da importancia da comunicación e da interacción comunicativa en diversos contextos. Selección de técnicas para favorecer a implicación familiar e do contorno social na comunicación coa persoa usuaria
Medidas de prevención e seguridade no uso de sistemas alternativos de comunicación.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Os sistemas de comunicación con axuda	29

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Realiza actividades de apoio á comunicación, e describe sistemas alternativos e aumentativos de comunicación con axuda.	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Descríbense as características e os usos básicos dos principais sistemas alternativos de comunicación con axuda.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

Criterios de avaliación
CA2.2 Créanse mensaxes sinxelas cos diferentes sistemas de comunicación con axuda, que faciliten a comunicación e a atención á persoa usuaria.
CA2.3 Descríbense outros sistemas e elementos facilitadores da comunicación con axuda.
CA2.4 Comprenderonse mensaxes expresadas mediante sistemas de comunicación con axuda.
CA2.5 Aplícanse os axustes necesarios en función das características particulares das persoas usuarias.
CA2.6 Utilízanse as axudas técnicas necesarias para o apoio á comunicación.
CA2.7 Xustifícase a importancia do uso das tecnoloxías da información e da comunicación nas actividades de apoio á comunicación.

4.2.e) Contidos

Contidos
Sistemas de comunicación con axuda: sistemas Bliss, SPC, etc. Criterios de aplicación Axudas de alta e baixa tecnoloxía. Elaboración de taboleiros de comunicación. Tipos de símbolos: pictográficos, arbitrarios, ideográficos, etc. Códigos de acceso: cores, Utilización dos sistemas Bliss e SPC.
Identificación das características comunicativas da persoa usuaria e axuste dos sistemas en función destas.
Identificación doutros sistemas non estandarizados de comunicación con axuda.
Uso de axudas tecnolóxicas.
Valoración dos sistemas de comunicación con axuda.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Os sistemas de comunicación sen axuda	27

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Realiza actividades de apoio á comunicación, e describe sistemas alternativos e aumentativos de comunicación sen axuda.	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Descríbense estruturas básicas dos sistemas alternativos sen axuda.
CA3.2 Descríbense os principais signos utilizados en situacións habituais de atención a persoas en situación de dependencia.
CA3.3 Créanse mensaxes sinxelas cos diversos sistemas de comunicación sen axuda, que faciliten a comunicación e a atención á persoa en situación de dependencia.
CA3.4 Aplícanse os axustes necesarios en función das características particulares das persoas en situación de dependencia.
CA3.5 Descríbense outros sistemas e elementos facilitadores da comunicación sen axuda.
CA3.6 Comprenderse mensaxes expresadas mediante sistemas de comunicación sen axuda.

4.3.e) Contidos

Contidos
<p>Principais sistemas de comunicación sen axuda: LSE e bimodal. Elementos que rexen os sistemas de comunicación sen axuda.</p> <p>Principais características da lingua de signos. Parámetros na formación dos signos</p> <p>Vocabulario básico da lingua de signos. Vocabulario temático: a casa, a residencia, a comida, a saúde e outros signos de interese.</p> <p>Principais características do sistema bimodal: vocabulario básico.</p> <p>Identificación das características comunicativas da persoa usuaria e axuste dos sistemas en función destas.</p> <p>Uso doutros sistemas non xeneralizados de comunicación sen axuda. Descrición doutros sistemas de comunicación sen axuda non xeneralizados: mímica, acenos naturais, dactilolóxico, movementos oculares, escritura en palma, etc.</p> <p>Valoración dos sistemas de comunicación sen axuda.</p>

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Xestión e seguimento do uso do SAAC.	8

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza o seguimento das actuacións de apoio á comunicación formalizando os protocolos de rexistro establecidos.	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Formalizáronse protocolos de rexistro como medio de avaliación da competencia comunicativa da persoa usuaria.
CA4.2 Argumentouse a importancia de lle transmitir ao equipo interdisciplinar a información rexistrada.
CA4.3 Establecéronse criterios para verificar o grao de cumprimento das instrucións de apoio á comunicación no ámbito familiar.
CA4.4 Comprobase o uso correcto dos elementos que compoñen o sistema de comunicación elixido.
CA4.5 Identificáronse protocolos de transmisión ao equipo sobre a adecuación do sistema de comunicación elixido.
CA4.6 Identificáronse criterios e indicadores para detectar cambios nas necesidades de comunicación.
CA4.7 Argumentouse a importancia da obtención, o rexistro e a transmisión da información para mellorar a calidade do traballo realizado.

4.4.e) Contidos

Contidos
Indicadores significativos nos rexistros de competencias comunicativas: número de signos expresados, número de signos comprendidos, velocidade de expresión e recepción en dactilolóxico, e tamaño da fonte en sistemas baseados na lectoescritura.
Formalización de instrumentos de rexistro de competencias comunicativas.
Identificación dos criterios que determinan o axuste ou cambio do sistema de comunicación. Deterioración nas funcións mentais, agravamento en patoloxías sensoriais e dificultades na xeneralización de competencias comunicativas.
Identificación dos criterios para verificar a implicación familiar e do ámbito social.
Transmisión ao equipo interdisciplinar da información recollida.
Xustificación da necesidade de valorar a eficacia dos sistemas de comunicación.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

MÍNIMOS EXIXIBLES

Para poder superar o módulo, o alumnado deberá acadar os resultados de aprendizaxe asociados a el. Isto implica que o alumnado sexa capaz de:

- .-Relacionar os sistemas alternativos e aumentativos de comunicación coa persoa en situación de dependencia, e valorar as súas dificultades específicas.
- .-Realizar actividades de apoio á comunicación, e describir sistemas alternativos e aumentativos de comunicación con axuda.
- .-Realizar actividades de apoio á comunicación, e describir sistemas alternativos e aumentativos de comunicación sen axuda.
- .-Realizar o seguimento das actuacións de apoio á comunicación formalizando os protocolos de rexistro establecidos.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Ao longo de todo o Módulo levarase a cabo un proceso de avaliación continua e integral do alumnado que proporcionará información sobre a marcha da aprendizaxe, nas relacións interpersoais e traballo en grupo, profesionalidade (actitude respecto do traballo, tarefas, funcións...) tendo en conta os seguintes criterios:

- Fundamental para os contidos realízanse probas escritas e/ou orais que, en función da materia a avaliar poderán ser de diverso tipo: test, preguntas breves, casos prácticos, informes persoais ... e todos aqueles aspectos conceptuais recollidos nos criterios de avaliación do módulo.
- As actividades, traballos, casos prácticos e exercicios individuais e/ou en grupo serviránnos para avaliar a integración dos coñecementos; Traballos individuais e grupais nos que se valora a estrutura e dominio de contidos, dinámica de traballo, exposición (se é o caso) e utilización de recursos, habilidades, destrezas e achegas individuais e todos aqueles aspectos recollidos nos criterios de avaliación do módulo.

Cualificación trimestral

A cualificación será numérica, entre un e dez, sen decimais. Se o primeiro decimal, na suma das cualificacións trimestrais, é inferior a 5, a nota redondéase á baixa (exemplo: un 3,49 quedará en 3; un 6,15 será un 6); pola contra, se ese primeiro decimal é igual ou superior a 5, a nota sería redondeada á alza (exemplo: un 5,50 será un 6; un 8,70 será un 9). Considerarase que o alumnado está aprobado cando se superen positivamente aqueles criterios de avaliación establecidos como mínimos exixibles en cada unidade.

A cualificación trimestral será a resultante da suma ponderada das notas acadadas en cada unidade, obtidas á súa vez da suma das notas do alumnado nas tarefas da mesma, unha vez aplicadas as correspondentes porcentaxes en función do seu peso dentro de cada unidade didáctica.

Cualificación final

A nota final do alumnado obterase coa suma ponderada da nota obtida en cada unha das unidades didácticas.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Logo de coñecer os resultados da cualificaicón da 2ª avaliación, cada alumna/o será informada das unidades didácticas non superadas.

As actividades de recuperación concretaranse para cada alumno ou alumna tomando como referencia os resultados de aprendizaxe, os criterios de avaliación, os obxectivos e os contidos do módulo non adquiridos, terán un carácter global e individualizado e incluírán as modificacións metodolóxicas pertinentes para facilitar que a alumna ou alumno poida alcanzar os niveis mínimos esixidos.

No suposto de que un alumno ou alumna non supere o módulo , deberá ser informado das actividades programadas para a súa recuperación, así como do período da súa realización, temporalización e data en que serán avaliados, que coincidirá coa sesión de avaliación parcial previa á realización da FCT en período ordinario. A tal fin, a titora -en colaboración co resto do equipo- elaborará un informe de avaliación individualizado no que consignará a información que resulte necesaria para a continuidade do proceso de aprendizaxe do alumno ou da alumna e incluírá, de ser o caso, as cualificacións parciais ou valoracións de aprendizaxe outorgadas ata ese momento ao alumno ou á alumna, as medidas tomadas de reforzo educativo ou de flexibilización na duración das ensinanzas, as validacións ou exencións concedidas, as actividades propostas para a recuperación de módulos, e cantos outros aspectos de índole educativa se consideren salientables.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Para o alumnado que teña perda do dereito á avaliación continua, o sistema extraordinario de avaliación constará de dúas partes, unha teórica, para comprobar o dominio dos conceptos, e outra práctica, na que mediante un ou máis casos prácticos comprobaremos a aplicación dos criterios a situacións reais que se poden producir no entorno de traballo.

Os contidos obxecto de avaliación serán similares aos esixidos durante o curso, será preciso entregar os traballos propostos nas unidades didácticas que non fosen entregados e as actividades prácticas realizadas ó longo do curso na aula que o alumno/a deberá presentar nas datas e criterios establecidas pola docente , con vistas á súa superación. A entrega será necesaria para obter a cualificación final

-Para aprobar o módulo é condición imprescindible obter como mínimo un 5 tanto nas actividades desenvolvidas e/ou presentadas, como na proba teórica.

Sinalar que para o alumnado con perda do dereito á avaliación continua, terase en conta tal e como establece o artigo 25.3 da Orde do 12 de xullo de 2011: O número de faltas que implica a perda do dereito á avaliación continua nun determinado módulo, que será do 10 % respecto da súa duración total. Para os efectos de determinación da perda do dereito á avaliación continua, o profesorado valorará as circunstancias

persoais e laborais do alumno ou alumna na xustificación desas faltas. Neste caso, o alumnado poderá seguir asistindo a clase con carácter presencial salvo en actividades que impliquen riscos tal e como establece a normativa vixente no seu artigo 25.4 "O profesorado poderá non permitir a realización de determinadas actividades aos alumnos e ás alumnas que teñan perdido o dereito á avaliación continua, sempre que poidan implicar algún tipo de risco para si mesmos, o resto do grupo ou as instalacións".

A este respecto e para informar ao alumnado o centro enviará un apercibimento ao alumno ou á alumna cando as faltas de asistencia nun determinado módulo superen o 6% respecto da súa duración total. Nel indicárase que perderá o dereito á avaliación continua no módulo se acumúlase un 10% de non asistencias con respecto á súa duración total.

Cando as faltas de asistencia acaden a citada porcentaxe, comunicárase a perda do dereito á avaliación continua.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Para o seguimento da programación, semanalmente farase balance da mesma por parte do docente.

Os aspectos da programación que se someterán a seguimento son:

- Os obxectivos: A concreción dos mesmos e a adecuación aos resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación da programación do módulo e do currículo do mesmo.
- Os contidos de aprendizaxe: A adecuada selección e secuenciación dos mesmos ao longo das unidades didácticas.
- As actividades docentes: Prestando especial atención á coherencia das actividades propostas coa liña metodolóxica que se considera máis adecuada para cada aprendizaxe e ao deseño e aplicación dunhas actividades diversificadas para favorecer os distintos ritmos de aprendizaxe.
- O clima e as relacións na aula: Valorando as interaccións que se producen no grupo, as situacións en que esas interaccións perturban o clima da aula e os procesos de aprendizaxe, a autonomía do alumnado, a adecuación da organización espacial e dos agrupamentos ás características do grupo e do traballo que se realiza.
- Os medios e recursos: uso e rentabilidade que se consegue.
- O sistema de avaliación que se aplica para valorar ao alumnado, así como o propio sistema de avaliación da práctica docente.

Do mesmo xeito, mensualmente realizarase un seguimento nas reunións do equipo docente de acordo co procedemento de calidade do Centro, e informárase nas reunións do departamento sobre o seguimento da programación.

Para a avaliación da práctica docente.

Esta programación pretende ser un documento flexible que se adapte ás necesidades do grupo-clase e as posibilidades docentes. Por este motivo é necesario establecer canles de mellora mentres se desenvolve.

Neste sentido realizaranse as seguintes accións de seguimento:

- Unha sesión de avaliación co alumnado sobre o proceso de ensino-aprendizaxe do módulo. Realizarase unha cada trimestre.
- Unha reunión mensual co equipo docente de curso.
- Unha enquisa de final de curso do alumnado avaliando aprendizaxes e práctica docente.
- Unha reunión ao final de curso co equipo docente do curso.

Por outra banda o sistema de calidade do centro establece unha enquisa de satisfacción de labor docente conforme establece o procedemento. Os resultados serán analizados e en función deles tomaranse as medidas oportunas.

Ao final do curso académico realizarase a Memoria final do módulo, empregando o modelo establecido. Recollerase as incidencias acaecidas .

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Para este módulo, durante a segunda quincena do curso, realizarase unha avaliación inicial de xeito oral (sobre coñecementos previos, intereses e motivacións do noso alumnado) que se complementará cos datos proporcionados polo titor/a e datos de información de matrícula.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

O carácter continuo da avaliación debe permitir, a detección precoz das posibles dificultades na adquisición dos contidos por parte do alumnado e, en consecuencia, promover a identificación dos aspectos do proceso que provocan estas dificultades e a adopción das medidas oportunas.

Cando a análise da marcha dun estudante determine dificultades para o seguimento, darase un apoio educativo personalizado determinando aqueles contidos nos que ten máis dificultades propoñendo traballos e actividades de reforzo que lle permitan acadar as capacidades terminais asociados aos contidos mínimos propostos nesta programación didáctica.

Entendemos como reforzo educativo o conxunto de medidas deseñadas polo profesorado dirixidas a axudar ao alumnado nas súas dificultades escolares ordinarias. Así, procuraranse:

- Establecer claramente os obxectivos mínimos a conseguir.
- Preparar diversas actividades sobre un mesmo contido, variando o grao de dificultade e o tipo de procesos que se poñen en xogo.
- Favorecer a ubicación do alumnado no lugar máis adecuado ás súas características.
- Flexibilizar a colocación do mobiliario en caso de que poida ser de axuda.
- Promover a aprendizaxe cooperativa e a axuda entre iguais, facilitando a constitución de grupos heteroxéneos que perseguen un mesmo obxectivo desde a premisa de que para conseguilo é imprescindible a participación de todas as persoas do grupo.
- Propoñer actividades de traballos colaborativos en pequenos grupos ou en parella.

En calquera caso, as medidas deberán de ser individualizadas e polo tanto adaptadas ás necesidades concretas de cada caso, polo que despois

da avaliación inicial ou en calquera momento do curso no que se detecte unha dificultade, poranse en marcha os preceptivos mecanismos de reforzo, ou de ser o caso, solicitarase a axuda do equipo educativo e do departamento de información e orientación por se fose necesario dar un paso máis na concreción das medidas. Así, o equipo docente poderá propoñer a través do departamento de Orientación, a solicitude de flexibilidade horaria, tal e como establece a Orde do 12 de xullo de 2011.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

É importante sinalar que ao longo do módulo se traballará coa educación en valores non só a través do traballo con actitudes recollidas no currículo do módulo, senón a través de distintos contidos inherentes ao noso traballo de aula. Para este módulo podemos destacar:

- Educación para a igualdade: Empregaremos a perspectiva de xénero en todas as actividades desenvolvidas, aproveitando calquera ocasión para traballar na igualdade de oportunidades e desmitificar estereotipos e roles tradicionais de xénero. Á súa vez utilizaremos unha linguaxe non sexista, que inclúa a todas as persoas, favorecendo o seu uso entre o alumnado.
- Educación ambiental: É fundamental fomentar o respecto polo medio ambiente e tamén o correcto emprego dos medios e recursos dos que se dispón sen desperdiciar papel, consumo de auga, electricidade, etc., insistindo na reciclaxe e na conservación.
- Educación para a saúde: farase fincapé en todos aqueles factores que poidan repercutir na saúde das persoas e do alumnado, tendo en conta as accións levadas a cabo na aula e aquelas outras a desenvolver no contexto profesional, relacionadas coa orde, limpeza, hixiene e uso de instrumentos. Farase fincapé nos factores que podan repercutir na saúde das persoas e do alumnado, tendo en conta tanto as accións realizadas na aula como aquelas que se levarán a cabo no contexto profesional, relacionadas coa orde, limpeza, hixiene e correcto uso de instrumentos. É importante incidir á súa vez nos hábitos posturais no traballo, e unha adecuada hixiene ocular ou visual nun sistema educativo e laboral onde os ordenadores toman cada día un papel máis importante.
- Educación para a convivencia: Procurarase a resolución de conflitos fomentando o diálogo baseado no respecto, e, procurando atopar solucións de consenso de xeito democrático. Por exemplo: achegas de propostas ou ideas á hora de fixar condicións de entrega de traballos, datas de probas, etc.
- Educación para o consumo: Fomentando entre o alumnado un consumo consciente e responsable, tanto dos seus propios materiais como dos recursos do centro e do ciclo (aula, material informático, obradoiros, etc.). Este valor constituirá un dos eixos principais da actividade educativa.
- Interculturalidade: Traballando dende o principio de respecto ás distintas culturas e xeitos de entender o mundo; entendendo isto como un enriquecemento; sinalar a este respecto, a cada vez máis frecuente presenza nas nosas aulas de alumnado de outras culturas que nos axudan a interpretar que non todas as realidades son iguais.

Consideraremos tamén de xeito transversal e como valor importante na Formación Profesional a orientación profesional polo carácter teórico e práctico que posúe o módulo e o ciclo, impregnando de funcionalidade cada unha das actividades que realicemos e contextualizándoas, sempre que sexa posible, no noso contorno socioeconómico.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Ao longo do curso promoveranse diferentes actividades complementarias e extraescolares tendentes a unha adecuada consecución dos resultados de aprendizaxe previstos no currículo, na seguinte liña de actuación:

- Charlas sobre a realidade profesional en centros de atención a persoas en situación de dependencia, a cargo de persoal técnico en exercicio.
- Charlas de profesionais que coñezan ou empreguen algunhas das técnicas ou procedementos específicos dalgúna unidade didáctica.
- Visitas a entidades que teñan como misión a atención de persoas en situación de dependencia.
- Participación en actividades formativas externas relacionadas coa atención psicosocial

10. Outros apartados

10.1) Difusión programación

A programación de módulo será presentada ao conxunto do alumnado nunha sesión inicial, explicando a súa estrutura, resultados de aprendizaxe, instrumentos de avaliación, contidos, mínimos esixibles e metodoloxía. Nesa mesma sesión tamén se informará ó alumnado, de que esta mesma estará dispoñible na Aula Virtual do centro para o libre acceso, por parte do alumnado.

10.2) FP DUAL

Esta programación poderá ser modificada e flexibilizada para o alumnado que opte pola vía de FP DUAL